

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI
COUR EUROPEENNE DES DROITS DE L'HOMME

SECȚIA IV

CAZUL CREDIT EUROPE LEASING IFN S.A. ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

(Cererea nr. 380 72/11)

HOTĂRÂRE
(Fond)

Art. 1 P1 • Exercițarea pașnică a drepturilor la proprietate • Sechestrul în contextul procedurilor penale împotriva terților • Durata lungă (mai mult de opt ani) • Valoarea considerabilă a bunurilor • Lipsa posibilității de a contesta eficient sechestrul în cadrul unei proceduri la care societatea reclamantă nu a luat parte • Sarcina/îndatorirea excesivă

STRASBOURG

21 iulie 2020

Prezenta hotărâre devine definitivă în condițiile prevăzute la articolul 44 § 2 din Convenție. Poate fi supusă revizuirii editoriale.

CONSILIUL EUROPEI

În cauza Credit Europe Leasing Ifn S.A. contra României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția IV), constituită în Cameră formată din:

Yonko Grozev, *Președinte,*

Iulia Antoanella Motoc,

Branko Lubarda,

Carlo Ranzoni,

Georges Ravarani,

Jolien Schukking,

Peter Paczolay, *judcători,*

and Hasan Bakirci, *Grefier adjunct Secție,*

Având în vedere:

cererea împotriva României depusă la Curte în data de 17 iunie 2011 de către o societate comercială românească, Credit Europe Leasing Ifn S.A. („societatea reclamantă”) în temeiul articolului 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”);

decizia de a notifica Guvernul României („Guvernul”) cu privire la plângerile referitoare la articolul 6 § 1, articolul 7 și articolul 13 din Convenție și articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție și de a declara restul cererii ca inadmisibilă;

observațiile părților;

După ce a deliberat în ședință secretă în data de 23 iunie 2020,

pronunță următoarea hotărâre, adoptată la această dată:

INTRODUCERE

1. Societatea reclamantă s-a plâns că i-a fost încălcat dreptul de acces în instanță și că sechestrul excesiv de îndelungat asupra bunurilor sale a constituit o sancțiune și o încălcare a dreptului său de exercitare pașnică a drepturilor la proprietate în absența unei căi de atac eficiente la nivel național.

FAPTELE

2. Societatea reclamantă are sediul în București și a fost reprezentată de domnul A. Morărescu, avocat care își desfășoară activitatea în București. Printr-o scrisoare din 23 iulie 2019, acesta a înștiințat Curtea că societatea reclamantă și-a schimbat numele în Credit Europe Asset Management S.A. Curtea a informat părțile la 21 august 2019 că va continua soluționarea cererii sub numele de caz *Credit Europe Leasing Ifn S.A. c. României*.

3. Guvernul a fost reprezentat de Agentul său, cel mai recent, doamna S.-M. Teodoroiu, de la Ministerul Afacerilor Externe.

4. Situația de fapt din speță, prezentată de părți, se poate rezuma după cum urmează.

I. CONTRACTE DE LEASING ÎNCHEIATE DE SOCIETATEA RECLAMANTĂ

A. Camionul

5. În data de 6 iulie 2005, un contract de leasing financiar a fost încheiat între societatea reclamantă, în calitate de finanțator, și societatea S.C., în calitate de utilizator, reprezentată de administratorul acesteia, domnul H.A. În baza acestui contract, un camion cumpărat de societatea reclamantă a fost închiriat societății S.C. contra unei chirii lunare și a unui angajament din partea S.C. să îl cumpere la

sfârșitul contractului.

6. La 13 septembrie 2006 camionul a fost vândut de către S.C. societății de stat de distribuție a presei R.

B. Chioșcurile

7. În data de 8 septembrie 2006 un contract de leasing financiar a fost încheiat între societatea reclamantă, în calitate de finanțator, și S.C., în calitate de utilizator, reprezentată de domnul H.A. În baza acestui contract, 213 chioșcuri metalice deținute de societatea reclamantă au fost închiriate societății S.C. pentru optzeci și patru de luni contra unei chirii lunare și a unui angajament din partea S.C. să cumpere chioșcurile la sfârșitul acestei perioade. Valoarea chioșcurilor a fost stabilită la 856.250 de euro (EUR) fără taxe.

8. La 27 octombrie 2006, 15 februarie și 23 aprilie 2008, alte trei contracte similare au fost încheiate între aceleași părți pentru aceeași perioadă, având ca obiect 500 de chioșcuri metalice (evaluate la 2.500.000 EUR fără taxe), 100 de chioșcuri metalice (evaluate la 600.000 EUR fără taxe) și douăzeci de chioșcuri metalice (evaluate la 122.000 EUR, fără taxe).

9. Aceste contracte de leasing financiar prevedeau că societatea reclamantă plătește furnizorului, societății T., prețul chioșcurilor și ceda utilizarea acestora către utilizator (societatea S.C.), pentru întreaga perioadă în care aceasta din urmă își îndeplinea obligația de a plăti chiria. Contractele prevedeau în plus ca, la sfârșitul perioadei de leasing și numai dacă utilizatorul își îndeplinea toate obligațiile contractuale, societatea reclamantă să îi transfere titlul de proprietate asupra bunurilor.

C. Autoutilitarele

10. În data de 22 octombrie 2007, un contract de leasing financiar a fost încheiat între societatea reclamantă, în calitate de finanțator, și S.C., în calitate de utilizator, reprezentată de domnul H.A. În baza acestui contract, șase autoutilitare deținute de societatea reclamantă au fost închiriate societății S.C. pentru șaiszeci de luni în schimbul unei chirii lunare și a unui angajament din partea S.C. de a cumpăra autoutilitarele la sfârșitul respectivei perioade.

II. REZILIEREA CONTRACTELOR DE LEASING

11. În data de 9 noiembrie 2009, deoarece S.C. nu și-a îndeplinit obligațiile, societatea reclamantă a notificat-o cu privire la faptul că respectivele contracte menționate mai sus au fost reziliate și că bunurile, camioanele, chioșcurile și autoutilitarele trebuiau returnate.

12. În lunile noiembrie și decembrie 2009, S.C. a vândut societății E. o serie de chioșcuri, inclusiv chioșcurile din contractele de leasing menționate mai sus. Parte din aceste chioșcuri au fost apoi vândute de către E. către o altă societate.

13. Între lunile august și octombrie 2010, patruzeci și nouă dintre chioșcurile menționate mai sus au fost, de asemenea, vândute de societatea reclamantă altor societăți comerciale.

III. ANCHETA PENALĂ ȘI SECHESTRUL INSTITUIT ASUPRA ACTIVELOR SOCIETĂȚII RECLAMANTE

14. În data de 17 iunie 2010, o anchetă penală în curs - începută de Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism (în continuare, „DIICOT”) a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, implicând numeroase persoane fizice și societăți comerciale - a fost extinsă la domnul H.A., administratorul societății S.C. (a se vedea punctele 5, 7 și 10 de mai sus). Acesta a fost acuzat de fraudă și spălare de bani în contextul privatizării societății de stat de distribuție a presei R. (vezi paragraful 6 de mai sus). Potrivit procurorilor, între ianuarie 2004 și decembrie 2009

suspecții au format un grup infracțional organizat și au provocat pierderi de milioane de euro la bugetul societății de stat. În luna iulie 2010, ancheta a fost extinsă la evaziune fiscală.

15. Conform unei decizii emise de DIICOT la data de 22 iunie 2010, mai multe societăți comerciale, inclusiv T. (a se vedea punctul 9 de mai sus) și alte societăți în care domnul H.A. era asociat sau administrator, au fost incluse în procedură ca părți responsabile civilmente pentru prejudiciul cauzat de infracțiunile cercetate. Prin aceeași decizie, procurorul a menționat că produsele infracțiunilor nu fuseseră încă recuperate și a dispus sechestrul asupra tuturor bunurilor mobile și imobile aparținând acestor societăți și domnului H.A., în conformitate cu articolul 25 din Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, articolul 13 din Legea nr. 39/2003 privind combaterea criminalității organizate și a articolului 163 din vechiul Cod de procedură penală (în continuare „vechiul CPP” - a se vedea punctele 37, 38 și 33 respectiv de mai jos). În aplicarea acestei decizii, la 24 și 25 iunie 2010, o serie de autoutilitare și alte vehicule utilizate pentru distribuirea mijloacelor de imprimare au fost ridicate din spațiile aparținând uneia dintre societățile comerciale enumerate în decizie. Raportul întocmit de poliție cu acea ocazie menționa, printre articolele sechestrate, cele șase autoutilitare aparținând societății reclamante (a se vedea punctul 10 de mai sus).

16. În data de 29 octombrie 2010, DIICOT a dispus sechestrul asupra tuturor chioșcurilor aflate în posesia lui N. (fosta societate R., a se vedea punctele 6 și 14 de mai sus), societate în care domnul H.A. și alți acuzați aveau acțiuni. Măsura, bazată pe articolul 163 din vechiul CPP citită coroborat cu articolele 24¹, 25 (1) și 25 (6) din Legea nr. 656/2002 (a se vedea, punctele 33 și respectiv 37 de mai jos), a fost luată pentru a asigura confiscarea specială ulterioară, justificată prin necesitatea recuperării produselor infracțiunii și pentru a garanta plata amenzii aplicate.

17. La 1 noiembrie 2010, în aplicarea deciziei menționate, au fost ridicate aproximativ 1.483 de chioșcuri din spațiile aparținând N. Conform unui raport întocmit de către poliție cu acea ocazie în prezența administratorului și a unui angajat reprezentant al N., valoarea bunurilor sechestrate era de 2.859.000 EUR. Administratorul societății N. a fost numit custode al bunurilor sechestrate. I s-a pus în vedere că bunurile sechestrate nu puteau fi modificate, distruse sau cesionate în alt scop, așa cum prevede articolul 244 din Codul penal. Reprezentanții societății N. au semnat raportul fără obiecții.

IV. PLÂNGERILE DIN PARTEA SOCIETĂȚII RECLAMANTE CONTRA SECHESTRULUI

18. În data de 23 noiembrie 2010, societatea reclamantă a depus o plângere la procurorul ierarhic superior împotriva deciziei DIICOT din 29 octombrie 2010 (a se vedea punctul 16 de mai sus). Prin intermediul plângerii s-a explicat că unele dintre chioșcurile sechestrate prin decizia respectivă se aflau în proprietatea sa și au fost prezentate copii doveditoare ale contractelor de achiziție și contractelor de închiriere. Susținea că sechestrul a fost ilegal, întrucât nu făcea parte din ancheta penală, și a solicitat ridicarea măsurii pentru chioșcurile care îi aparțineau.

19. La 14 decembrie 2010, procurorul-șef al DIICOT a respins plângerea ca neîntemeiată, considerând cadrul legal care reglementează infracțiunile cercetate și măsurile asigurătorii aplicate ca permițând sechestrarea bunurilor de la oricare terț în scopul confiscării speciale ulterioare. S-a menționat în continuare că sechestrul asupra bunurilor aparținând terților a fost declanșat prin natura infracțiunii de spălare de bani. În circumstanțele specifice ale cazului, procurorul a explicat că măsura a fost justificată din mai multe motive: produsele infracțiunii nu au fost recuperate, acuzații erau acționari ai societății N. și exista riscul ca bunurile aparținând acesteia să fie înstrăinate, și, de asemenea, acuzatul pusese la punct un circuit fictiv de bani și active, mai exact chioșcurile în cauză, potrivit căruia N. devenise beneficiarul final al contractelor de leasing, deoarece ambele societăți - N. și S.C. - erau controlate de către același acuzat.

20. La 17 februarie 2011, plângerea depusă de societatea reclamantă la Judecătoria București de sector împotriva deciziei DIICOT din 29 octombrie 2010 (a se vedea punctul 16 de mai sus) a fost respinsă ca inadmisibilă. Instanța a reținut că articolul 168 din vechiul CPP, interpretat prin decizia nr. 71/2007 a Înaltei Curți de Casație și Justiție (a se vedea punctele 33 și 34 de mai jos), prevedea ca orice

plângere în temeiul acestei dispoziții să fie hotărâtă de procuror dacă ancheta penală era încă în curs de desfășurare, și de către instanță dacă procesul în cauza începuse. Prin urmare, instanța a concluzionat că prezenta plângere este inadmisibilă, întrucât se referea la un dosar în care ancheta era încă pendinte și nu fusese deferită instanțelor. Decizia a fost definitivă.

21. În data de 24 februarie 2011, societatea reclamantă a depus o petiție la DIICOT, solicitând ca proprietarul celor 827 al chioșcurilor sechestrate să fie numit custode al acestor chioșcuri.

22. La data de 6 februarie 2012, societatea reclamantă a depus o plângere la DIICOT prin care solicita ridicarea sechestrului aplicat asupra celor șase autoutilitare (a se vedea punctele 10 și 16 final de mai sus).

23. La 12 septembrie 2012, societatea reclamantă, reprezentată de un avocat, a depus o nouă cerere la DIICOT pentru anularea deciziei de sechestr din 29 octombrie 2010 (a se vedea punctul 16 de mai sus). Clarifica faptul că deținea 779 din cele 1.483 chioșcuri sechestrate prin decizia atacată. Susținea faptul că menținerea măsurii încălca dreptul la proprietate, garantat de Constituție și de articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție. Susținea, de asemenea, că sechestrul a fost ilegal, deoarece articolele 163 §§ 2 și 3 din vechiul CPP (a se vedea paragraful 33 de mai jos) prevedeau numai sechestrul asupra bunurilor suspectului sau acuzatului și niciuna dintre situațiile enumerate la articolul 118 din Codul penal (a se vedea punctul 38 de mai jos) nu se aplica în cazul său. În opinia sa, măsura era, de asemenea, inutilă, întrucât scopul acestui tip de măsuri era să împiedice suspectul, acuzatul sau partea responsabilă civilmente să își vândă bunurile sau să intre în faliment. Cu toate acestea, decizia de sechestr nu s-a referit la vreun fapt specific care să necesite adoptarea unei astfel de măsuri cu privire la bunurile aparținând unui terț în procesul penal, cum ar fi societatea însăși. În sfârșit, societatea reclamantă a susținut că sechestrul asupra activelor în proprietatea sa a împiedicat-o să își folosească proprietatea și i-a cauzat o pierdere de 387.352 EUR fără taxe, calculată de un expert financiar.

24. La data de 14 mai 2015, societatea reclamantă și-a reiterat plângerile în legătură cu sechestrul asupra celor 779 de chioșcuri, șase autoutilitare și un camion, solicitând ridicarea măsurii și despăgubiri pentru pierderile suferite până la data curentă. În data de 19 ianuarie 2016, a depus o cerere similară.

25. Societatea reclamantă nu a primit niciun răspuns la cererile menționate mai sus.

V. RIDICAREA SECHESTRULUI

26. În data de 16 martie 2018, la solicitarea societății N., acționând în calitate de proprietar al tuturor bunurilor sechestrate (a se vedea punctul 16 de mai sus), DIICOT a decis ridicarea sechestrului pentru 1.390 de chioșcuri. Procurorul a observat că, în procedurile anterioare în fața instanțelor, toate contractele de vânzare încheiate de S.C. cu privire la chioșcuri (a se vedea punctul 12 de mai sus) fuseseră anulate, iar bunurile returnate societății N., și prin urmare, motivele pe care s-a întemeiat măsura sechestrului nu mai erau valabile. Această decizie a fost comunicată societății N.

27. La 21 noiembrie 2018, societatea reclamantă a formulat o nouă cerere pentru ridicarea sechestrului și returnarea celor 779 de chioșcuri, șase autoutilitare și un camion. De asemenea, a solicitat despăgubire pentru pierderile produse din cauza sechestrului.

28. Această cerere a fost parțial admisă de DIICOT printr-o decizie adoptată în data de 6 martie 2019. Prin decizie se afirma că, la 16 martie 2018, sechestrul fusese deja ridicat pentru 1.390 de chioșcuri, în urma unei solicitări depuse de partea vătămată, N. (a se vedea paragraful 26 de mai sus). Totuși, această decizie nu a reușit să identifice chioșcurile în cauză și, până în prezent, mai existau încă nouăzeci și trei de chioșcuri sechestrate oficial. Prin urmare, având în vedere motivele ridicării măsurii aplicate tuturor chioșcurilor, s-a decis ridicarea măsurii privind cele nouăzeci și trei de chioșcuri rămase și respingerea cererii societății reclamante cu privire la chioșcurile rămase ca fiind lipsită de obiect. În ceea ce privește cele șase autoutilitare, reținând că societatea reclamantă a notificat S.C. referitor la rezilierea contractului de leasing, procurorul a considerat că au rămas proprietatea societății reclamante și a decis ridicarea sechestrului, ordonând returnarea acestora către societatea reclamantă. Întrucât existau dovezi care indicau faptul că un bun, camionul, fusese vândut (a se vedea paragraful 6 de mai sus) și ulterior subînchiriat de către S.C., procurorul a considerat că sunt necesare verificări suplimentare și a decis să

cerceteze separat cererea cu privire la camion într-o decizie viitoare. În ceea ce privește cererea societății reclamante de compensare pentru pierderile suferite, procurorul a decis că o astfel de cerere nu intră în competența Parchetului.

29. Această decizie a fost comunicată societății reclamante și primită la sediul acesteia la 13 martie 2019.

30. În data de 4 aprilie 2019, societatea reclamantă a contestat deciziile din 16 martie 2018 și 6 martie 2019 (a se vedea punctele 26 și 28 de mai sus) la procurorul-șef al DIICOT. Aceasta a susținut că ridicarea sechestrului a fost o simplă formalitate, întrucât bunurile în cauză nu se aflau în posesia sa, nu au fost identificate și nu i-au fost returnate în prezența autorităților. A solicitat, de asemenea, identificarea celor nouăzeci și trei de chioșcuri și șase autoutilitare, evaluarea de către procuror a deprecierii acestora datorată utilizării și restituirea bunurilor în prezența autorităților. De asemenea, a contestat decizia procurorului în ceea ce privește camionul, care, în opinia sa, se afla în aceeași situație ca și chioșcurile și autoutilitarele. A solicitat ridicarea sechestrului, identificarea autocamionului și repunerea în posesia acestuia sub supravegherea autorităților. Mai mult, a susținut că procurorul a respins în mod eronat plângerea împotriva sechestrului asupra celor 779 de chioșcuri, deoarece decizia din 16 martie 2018 a dispus ridicarea sechestrului în favoarea societății N., care nici măcar nu a fost comunicată societății reclamante. Aceasta din urmă a contestat, de asemenea, respingerea cererii de despăgubire. În această privință, a subliniat că bunurile sechestrate au fost utilizate în beneficiul societății N. și a considerat că beneficiile generate de utilizarea acestora ar trebui să i se restituie în calitate de proprietar de drept. În concluzie, societatea reclamantă a solicitat anularea deciziilor din 16 martie 2018 și 6 martie 2019, ridicarea confiscării asupra celor 779 de chioșcuri, șase autoutilitare și un camion, identificarea și evaluarea acestora și repunerea în posesie în prezența autorităților.

31. Printr-o decizie adoptată în data de 3 mai 2019, procurorul șef al DIICOT a respins plângerea societății reclamante ca nefondată, menținând argumentele deciziei din 6 martie 2019 (a se vedea punctul 28 de mai sus) și observând că niciunul dintre chioșcuri nu erau sub sechestr la momentul prezent. Nu s-a făcut nicio mențiune referitor la solicitarea societății reclamante cu privire la identificarea, evaluarea și repunerea în posesie a bunurilor sechestrate. Această decizie a fost comunicată societății reclamante la data de 10 mai 2019.

32. La data ultimelor informații disponibile Curții (11 noiembrie 2019), cercetarea penală era încă în curs la DIICOT.

CADRUL JURIDIC ȘI PRACTICA RELEVANTE

I. DISPOZIȚII RELEVANTE PRIVIND SECHESTRUL

33. Dispozițiile relevante din vechiul CPP, în vigoare între 30 aprilie 1997 și 31 ianuarie 2014, aveau următorul cuprins la momentul respectiv:

Articolul 163 - Măsurile asigurătorii

"(1) Măsurile asigurătorii se iau în cursul procesului penal de procuror sau de instanța de judecată și constau în indisponibilizarea, prin instituirea unui sechestr, a bunurilor mobile și imobile, în vederea confiscării speciale, a reparării pagubei produse prin infracțiune, precum și pentru garantarea executării pedepsei amenzii.

(2) Măsurile asigurătorii în vederea reparării pagubei [cauzate de o infracțiune] se pot lua asupra bunurilor învinutului sau inculpatului și ale persoanei responsabile civilmente, până la concurența valorii maxime a pagubei.

(3) Măsurile asigurătorii pentru garantarea plății unei amenzi se iau numai asupra bunurilor învinutului sau inculpatului."

Articolul 165 - Procedura sechestrului

"(1) Organul care procedează la aplicarea sechestrului este obligat să identifice și să evalueze bunurile sechestrate, putând recurge în caz de necesitate și la experți.

...

(7) Obiectele sechestrate se păstrează până la ridicarea sechestrului.

...

(9) Dacă există pericol de înstrăinare, celelalte bunuri mobile sechestrate (altele decât bani, metale prețioase sau obiectele perisabile) vor fi puse sub sigiliu sau ridicate, putându-se numi un custode."

Articolul 168 - Contestarea măsurii asigurătorii

"(1) Învinuitul sau inculpatul, partea responsabilă civilmente, precum și orice altă persoană interesată se pot plânge procurorului sau instanței de judecată, în orice fază a procesului penal."

34. Dispozițiile articolului 168 din vechiul CPP au fost clarificate cu privire la chestiuni de drept în cadrul unui apel de către Înalta Curte de Casație și Justiție, care a reținut (prin decizia nr. 71/2007) că un sechestr poate fi contestat doar la procuror în timpul desfășurării anchetei și, odată încheiată ancheta și cazul trimis spre judecare, în fața instanțelor de judecată,.

35. La data de 1 februarie 2014 a intrat în vigoare un nou Cod de procedură penală („noul CPP”), care conține noi dispoziții privind măsurile asigurătorii, după cum urmează:

Articolul 250 - Contestarea măsurilor asigurătorii

"(1) Suspectul ori inculpatul sau orice altă persoană interesată poate face contestație, în termen de 3 zile de la data comunicării ordonanței de luare a măsurii sau de la data aducerii la îndeplinire a acesteia, la instanța competentă să decidă asupra fondului cauzei împotriva deciziei procurorului."

II. DISPOZIȚII RELEVANTE PRIVIND SECHESTRUL

36. Dispozițiile relevante din Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, în vigoare la momentul respectiv, are următorul conținut:

Articolul 24¹

"Adoptarea de măsuri asigurătorii este obligatorie în cazurile de spălare a banilor sau finanțarea terorismului."

Articolul 25

"(1) În cazurile de spălare a banilor și finanțarea terorismului, se aplică dispozițiile Articolului 118 din Codul penal privind confiscarea bunurilor.

...

(6) Pentru a garanta aducerea la îndeplinire a confiscării bunurilor, este obligatorie aplicarea măsurilor asigurătorii prevăzute de Codul de procedură penală."

37. Articolul 13 din Legea nr. 39/2003 privind combaterea criminalității organizate, în vigoare la momentul respectiv, includea dispoziții similare celor din Legea nr. 656/2002 menționată mai sus în ceea ce privește aplicabilitatea articolului 118 din Codul penal la confiscarea dispusă pentru infracțiunea privind asocierea în scopul săvârșirii de infracțiuni.

38. Codul penal în vigoare la momentul respectiv, prevedea după cum urmează:

Articolul 118 - Confiscarea specială

"(1) Sunt supuse confiscării speciale:

(a) lucrurile produse prin fapta prevăzută de legea penală;

(b) lucrurile care au servit, în orice mod, la săvârșirea unei infracțiuni, dacă sunt ale infractorului sau ale unei alte persoane care a știut scopul utilizării lor;

...

(e) lucrurile dobândite prin săvârșirea unei infracțiuni, dacă nu sunt restituite persoanei vătămate și în măsura în care nu servesc la despăgubirea acesteia;"

III. DISPOZIȚII RELEVANTE PRIVIND COMPENSAREA/DESPĂGUBIREA

39. Articolul 504 din vechiul CPP prevedea dreptul la despăgubiri pentru cei care au fost achitați după o condamnare definitivă și pentru cei care au fost lipsiți ilegal de libertate în timpul procesului penal. Articolul 504 § 3 prevedea că privarea ilegală de libertate trebuia stabilită prin decizia procurorului sau a instanței. Noul CPP, în vigoare după 1 februarie 2014, include dispoziții similare în articolele 538 și 539 privind dreptul la despăgubire pentru eroare judiciară și detenție ilegală. În conformitate cu aceste dispoziții, o persoană care primește o condamnare definitivă are dreptul să fie despăgubită pentru orice prejudiciu suferit în cazul în care condamnarea a fost anulată și a fost pronunțată o decizie finală de achitare, datorată unui fapt nou sau descoperit recent care dovedește că respectiva condamnare a fost rezultatul unei erori judiciare. O persoană reținută ilegal în cadrul procesului penal are același drept.

40. Articolele 998 și 999 din fostul Cod civil, în vigoare până la 30 septembrie 2011, prevedeau ca orice persoană care a suferit un prejudiciu să poată solicita reparații prin acțiunea civilă împotriva persoanei care a provocat prejudiciul cu intenție sau din neglijență. Pentru ca acțiunea să fie admisă, partea interesată trebuia să demonstreze în instanță că pârâtul a comis un act ilicit cu răspundere în conformitate cu dreptul civil, că reclamantul a suferit un prejudiciu și că există o legătură de cauzalitate între fapta ilicită și pagubele suferite. Dispoziții similare au fost incluse în Articolul 1349 din Noul Cod Civil, în vigoare după data de 1 octombrie 2011.

IV. PRACTICA RELEVANTĂ A INSTANȚELOR NAȚIONALE

41. Guvernul a prezentat numeroase hotărâri adoptate de instanțele naționale în cauze în care terți în procesul penal au contestat sechestrul asupra bunurilor, ordonat de procuror în timpul anchetei. Toate aceste hotărâri au fost adoptate în cazurile în care ancheta penală se încheiase și inculpații au fost trimiși în judecată sau în cazuri privind măsuri dispuse după intrarea în vigoare a noului CPP.

42. Într-o hotărâre din 21 septembrie 2016, instanța internă a examinat fondul și a respins ca nefondată o plângere depusă de un terț la anchetă împotriva sechestrului dispus de procuror la 1 februarie 2011, înainte de intrarea în vigoare a noului CPP. Din această hotărâre rezultă că ancheta penală se încheiase și că inculpatul fusese trimis în judecată la momentul depunerii plângerii.

43. De asemenea, Guvernul a prezentat o hotărâre adoptată de Înalta Curte de Casație și Justiție la 30 ianuarie 2014 privind o cerere de despăgubire pentru prejudiciul suferit ca urmare a unei presupuse detenții ilegale, cercetări abuzive și mai multe măsuri asigurătorii sau de altă natură adoptate în timpul anchetei împotriva reclamantului. Reclamantul în acest caz (fost ofițer vamal și fost membru al parlamentului) a fost pus sub arest preventiv timp de câteva luni în timpul cercetării penale și apoi condamnat de o instanță. Ulterior, condamnarea acestuia a fost anulată, s-a redeschis ancheta penală și s-a renunțat la acuzațiile împotriva sa. În total, procedurile împotriva lui au durat unsprezece ani și s-au încheiat cu decizia procurorului de a închide ancheta, întrucât nu comisesse nicio infracțiune. În conformitate cu Articolele 504 și 505 din fostul CPP privind dreptul la compensații pentru condamnarea ilegală și privarea de libertate (a se vedea punctul 39 de mai sus) și dispozițiile generale privind

răspunderea civilă delictuală din Articolele 998 și 999 din fostul Cod civil (a se vedea punctul 40 de mai sus), instanța a acordat reclamantului o despăgubire pentru prejudiciul moral/daune morale. Instanța a stabilit că reclamantul a fost ținut mai întâi în arest preventiv, dar ulterior nu a fost dus în fața unei instanțe și s-a renunțat la acuzațiile împotriva sa. Instanța a considerat că a fost o eroare judiciară care a dus la dreptul la despăgubire. Instanța a acordat despăgubiri pentru o serie de măsuri adoptate de procuror în timpul anchetei și durata excesivă a acestora. Aceste măsuri includeau reținerea preventivă și sechestrul asupra autoturismului reclamantului.

44. Guvernul a făcut referire și la decizia nr. 20 din 19 ianuarie 2016, în care Curtea Constituțională a reținut că dispozițiile din CPP privind măsurile asigurătorii dispuse de organele penale și, mai precis, ridicarea măsurilor asigurătorii, trebuiau completate de dispozițiile Codului de procedură civilă. Curtea Constituțională a explicat că articolul 957 § 1 din Codul de procedură civilă prevedea posibilitatea de a solicita ridicarea sechestrului în cazul în care debitorul oferea o garanție reală sau personală suficientă. În consecință, în materie penală, un suspect sau un inculpat ale cărui bunuri au fost sechestrate ar putea, în cursul procedurii penale, să solicite ridicarea măsurii dacă a oferit o garanție suficientă, a făcut un depozit care să acopere întreaga valoare a datoriei sau a plătit integral datoria.

LEGEA

I. PRESUPUSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 1 DIN PROTOCOLUL NR. 1 LA CONVENȚIE

45. Societatea reclamantă s-a plâns de atingere adusă dreptului său de proprietate contrar articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, care are următorul cuprins:

"Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauza de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor."

46. Întemeindu-se pe Articolele 6 § 1 și 13 din Convenție, societatea reclamantă s-a plâns în continuare de durata excesivă a acestei ingerințe și de lipsa unui remediu eficient în această privință.

47. Fiind maestru al caracterizării date în drept asupra faptelor cauzei (a se vedea, de exemplu, *Radomilja și alții c. Croației* [CG], nr. 37685/10, §§ 114 și 126, 20 martie 2018) și ținând cont de cerințele procedurale inerente articolului 1 din Protocolul nr. 1 (a se vedea jurisprudența citată la punctul 78 de mai jos), Curtea consideră oportun să examineze plângerile formulate în temeiul articolelor 6 § 1 și 13 din Convenție ca parte a plângerii în temeiul articolului 1 din Protocolul nr. 1 (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Forminster Enterprises Limited c. Republicii Cehe*, nr. 38238/04, § 59, 9 octombrie 2008).

A. Admisibilitate

1. Abuzul de dreptul la sesizare/cerere

(a) Obiecția Guvernului

48. Guvernul a subliniat că, în 16 martie 2018 și 6 martie 2019, autoritățile au adoptat două decizii de ridicare a măsurilor de sechestrul în discuție în prezenta cerere (a se vedea punctele 26 și 28 de mai sus). În opinia lor, faptul că societatea reclamantă nu a informat Curtea cu privire la deciziile menționate mai sus - care îi restabileau drepturile de proprietate asupra bunurilor în litigiu - a reprezentat un abuz de dreptul la cerere. Mai mult, chiar și după ce Guvernul a informat Curtea în data de 20 martie 2019 cu privire la deciziile menționate mai sus, această corespondență fiind transmisă societății reclamante la 2 aprilie 2019, aceasta din urmă nu a prezentat încă nicio explicație suficientă pentru tăcerea sa asupra chestiunii.

49. Bazându-se pe raționamentul Curții și cauzele *Constantinescu și alții c. României* ((dec.) nr. 33605/03, 16 iunie 2009), *Cir c. României* ((dec.) nr. 52330 / 07, 26 ianuarie 2010) și *Jian c. României* ((dec.) nr. 46640/99, 30 martie 2004), Guvernul a considerat că societatea reclamantă nu a informat Curtea cu privire la un fapt esențial și, prin urmare, cererea ar trebui declarată inadmisibilă în temeiul articolului 35 § 3 litera (a) din Convenție.

(b) Răspunsul societății reclamante

50. Societatea reclamantă a susținut că nu a fost niciodată informată cu privire la decizia din 16 martie 2018. La 13 martie 2019, când a fost notificată cu privire la decizia din 6 martie 2019 (a se vedea punctul 29 de mai sus), notificarea prezentei cereri înaintea Curții fusese deja dată Guvernului; acesta din urmă și-a prezentat observațiile cu privire la admisibilitate și fond în data de 11 iunie 2019. Ulterior, în data de 23 iulie 2019, în conformitate cu procedura și în termenul acordat de Curte, și-a trimis observațiile în răspuns, inclusiv observațiile în ceea ce privește cele două decizii ale autorităților naționale menționate mai sus.

51. Prin urmare, în opinia sa, nu a existat un abuz de dreptul la cerere.

(c) Aprecierea Curții

52. Curtea reiterează faptul că, în temeiul articolului 35 § 3 litera (a) din Convenție, o cerere poate fi respinsă ca abuz de dreptul la cerere individuală, dacă, printre alte motive, s-a bazat în mod intenționat/premeditat pe fapte false. Informațiile incomplete și, prin urmare, înșelătoare pot constitui, de asemenea, un abuz al dreptului la cerere, mai ales dacă informațiile se referă la esența cazului și nu se oferă o explicație suficientă pentru nediulgarea informațiilor respective (a se vedea *Gross c. Elveției* [CG], nr. 67810/10, § 28, CEDO 2014, cu alte trimiteri).

53. În cazul de față, faptul că societatea reclamantă și-a așteptat rândul să răspundă observațiilor Guvernului pentru a transmite informații despre cele două decizii în cauză nu poate fi privită ca o încercare de a ascunde informații esențiale față de Curte. În orice caz, Curtea constată că plângerea principală a societății reclamante constă în absența garanțiilor procedurale pentru o decizie care aducea atingere drepturilor sale de proprietate și durata excesiv de lungă a acestei ingerințe, care dura deja de mai bine de opt ani și opt luni la data la care a fost informată cu privire la întreruperea acesteia (a se vedea punctul 63 de mai jos). În plus, societatea reclamantă a susținut că cele două decizii în cauză nu au reușit să pună capăt ingerinței reclamate (a se vedea punctul 67 de mai jos).

54. De asemenea, Curtea observă că prezenta cauză diferă de cazurile prezentate de Guvern (a se vedea punctul 49 de mai sus). Mai precis, două dintre aceste cazuri se referă la plângeri de neexecutare a deciziilor interne în care reclamantii nu au informat Curtea că deciziile în cauză au fost de fapt executate (a se vedea *Constantinescu și alții* și *Cir*, deciziile citate mai sus), în timp ce cauza *Jian* (decizia citată mai sus) s-a referit la utilizarea unui document fals de către reclamant pentru a induce în eroare Curtea în mod deliberat/voit, prezentând o imagine distorsionată a celei mai grave părți din cererea sa.

55. Având în vedere cele de mai sus și neconstatând nicio intenție frauduloasă din partea societății reclamante, Curtea respinge obiecția Guvernului cu privire la faptul că a existat un abuz al dreptului de cerere/sesizare.

2. Epuizarea remediilor interne și pierderea statutului de victimă

56. Guvernul a susținut că societatea reclamantă nu a epuizat căile de atac disponibile în legătură cu plângerile formulate în temeiul articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție. Acest fapt, în opinia lor, a declanșat, de asemenea, pierderea statutului de victimă al societății reclamante (a se vedea, în special, argumentele Guvernului rezumate la punctele 60-62 de mai jos).

57. Curtea consideră că, în circumstanțele particulare ale cauzei, obiecțiile Guvernului sunt atât de strâns legate de temeinicia obiecțiilor formulate de societatea reclamantă în temeiul articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, încât acestea ar trebui adăugate fondului cauzei.

3. Alte motive de inadmisibilitate

58. Curtea constată că această plângere nu este nici în mod vădit nefondată, nici inadmisibilă pentru niciun alt motiv enumerat la articolul 35 § 3 litera (a) din Convenție. Prin urmare, va fi declarată admisibilă.

B. Fondul

1. Concluziile formulate de părți

(a) Guvernul

59. Guvernul a susținut că sechestrul asupra activelor societății reclamante a fost legal. A subliniat că a fost discutabil dacă a existat o atingere adusă proprietății societății reclamante în prezenta cauză. Când s-a luat măsura, bunurile aflate în litigiu - bunuri mobile aflate în posesia societății N., unele dintre acestea fiind chiar vândute unor terți (a se vedea punctul 12 de mai sus) - păreau să aparțină societății N. Măsura a urmărit scopul legitim de a asigura produsele infracțiunii în așteptarea procesului penal, scopul final fiind confiscarea acestora. Guvernul a susținut că sechestrul a fost, de asemenea, proporțional cu scopul urmărit în contextul cercetării penale desfășurate în cazul de față și având în vedere faptul că legislația națională prevedea obligația de a adopta măsuri asigurătorii pentru a asigura confiscarea specială ulterioară (a se vedea punctul 37 de mai sus).

60. În plus, Guvernul a susținut că sechestrul asupra activelor societății reclamante a fost însoțit de garanții procedurale suficiente. Mai precis, acesta a susținut, în primul rând, că societatea reclamantă ar fi putut face o cerere în instanță pentru daune morale în baza articolului 504 din vechiul CPP sau a articolelor 538 și 539 din noul CPP de la 1 februarie 2014 (a se vedea punctul 39 de mai sus). În temeiul acestor dispoziții legale, cei care au fost supuși unei erori judiciare aveau dreptul să solicite despăgubiri pentru orice prejudiciu suferit, inclusiv în cazul unui presupus sechestr disproportionat a bunurilor lor, așa cum se arată în exemplul jurisprudenței prevăzute la punctul 43 de mai sus. În al doilea rând, Guvernul a susținut că societatea reclamantă a avut și posibilitatea de a solicita ridicarea sechestrului în temeiul articolului 957 § 1 din Codul de procedură civilă (a se vedea punctul 44 de mai sus). În al treilea rând, referindu-se la exemple de jurisprudență ale instanțelor interne (a se vedea punctul 41 de mai sus), acesta a susținut că societatea reclamantă ar fi putut solicita despăgubiri de la societatea N. sau de la cei acuzați în procesul penal.

61. Guvernul a subliniat, de asemenea, că noul CPP includea în articolul 250 dispoziții care permiteau terților la procesul penal să conteste în fața instanțelor măsurile luate în timpul anchetei (a se vedea punctul 35 de mai sus).

62. În plus, începând cu 6 martie 2019, sechestrul a fost ridicat pentru toate bunurile aparținând societății reclamante (a se vedea punctul 28 de mai sus). Prin urmare, în opinia Guvernului, faptele pe care s-a întemeiat plângerea actuală nu mai existau și consecințele lor - care ar fi putut cauza o posibilă încălcare a Convenției - au fost șterse. În aceste condiții și, având în vedere faptul că societatea reclamantă nu a prezentat în fața autorităților naționale o cerere de despăgubire pentru prejudicii suplimentare, a concluzionat că și-a pierdut statutul de victimă.

(b) Reclamanta

63. Societatea reclamantă a susținut că nu a fost parte la procesul penal și că nu a existat nici suspiciunea, nici dovada că bunurile sechestrate au fost produse infracționale. Prin urmare, sechestrarea proprietății sale a fost ilegală și nejustificată. Având în vedere durata excesivă, sechestrul a fost, de asemenea, disproportionat. În acest sens, societatea reclamantă a susținut că cererea sa de numire în calitate de custode al bunurilor sechestrate a rămas fără răspuns (a se vedea punctele 21 și 25 de mai sus), împiedicând-o să-și folosească proprietatea, în timp ce această proprietate a rămas în custodia societății N., care a făcut profit din utilizarea sa.

64. Societatea reclamantă a susținut în plus că nu a avut suficiente garanții procedurale la dispoziția sa împotriva sechestrului asupra bunurilor sale, întrucât cadrul legal național nu prevedea posibilitatea de

a contesta în fața instanțelor deciziile procurorului din 22 iunie și 29 Octombrie 2010 (a se vedea punctele 15, 16, 33 și 34 de mai sus).

65. Ca răspuns la afirmațiile guvernului, privind neepuizarea căilor de atac interne și pierderea statutului de victimă (a se vedea punctele 60-62 de mai sus), aceasta a explicat că, în circumstanțele specifice ale cazului său, nu au existat căi efective de atac disponibile în sistemul juridic intern. Aceasta a susținut că dispozițiile articolului 504 din vechiul CPP (a se vedea punctul 39 de mai sus) se aplicau doar persoanelor condamnate în mod eronat sau reținute în mod ilegal. Aceasta a subliniat că decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție din 30 ianuarie 2014 pe care Guvernul și-a întemeiat motivația (a se vedea punctul 43 de mai sus) viza o cerere de despăgubire pentru detenție ilegală, la care despăgubirea pentru presupusul sechestrul ilegal era accesorie. În ceea ce privește cea de-a doua afirmație a Guvernului cu privire la posibilitatea de a solicita despăgubiri de la societatea N. sau de la cei acuzați în procesul penal, societatea reclamantă a transmis că nu există nicio dispoziție legală care să permită despăgubirea unui terț în procesul penal pentru pagube cauzate de o măsură preventivă excesiv de lungă ordonată de procuror, în timp ce ancheta era încă în curs. De asemenea, posibilitatea de a solicita ridicarea sechestrului în temeiul articolului 957 § 1 din Codul de procedură civilă (a se vedea punctul 44 de mai sus) era disponibilă numai unui suspect sau a unui pârât și numai după ce a oferit o garanție. Prin urmare, această cale nu i-a fost deschisă.

66. Societatea reclamantă a susținut, de asemenea, că, chiar și după intrarea în vigoare a noului CPP, care prevedea posibilitatea de a face plângere în instanță împotriva ordinului de sechestrul, această posibilitate nu i-a fost deschisă, întrucât o astfel de plângere trebuia depusă în termen de trei zile de la adoptarea măsurii atacate (a se vedea punctul 35 de mai sus). Aceasta a subliniat că Guvernul nu și-a susținut motivația cu niciun exemplu de jurisprudență internă relevant pentru speța din prezenta cauză.

67. Societatea reclamantă a mai susținut că sechestrul a fost într-adevăr ridicat prin decizia din 6 martie 2019 - singura decizie despre care a fost informată (a se vedea punctele 28 și 29 de mai sus) - dar nu în ceea ce privește camionul care îi aparținea. Mai mult, activele sechestrate nu au fost niciodată identificate și predate. Prin urmare, dreptul său de proprietate a continuat să fie încălcat și a continuat să fie o victimă în sensul Convenției.

2. *Aprecierea Curții*

(a) **Normativ aplicabil**

68. Din împrejurările în speță, Curtea constată că „posesiunile” în cauză erau bunuri mobile supuse sechestrului prin decizia DIICOT din iunie și octombrie 2010 (a se vedea punctele 15 și 16 de mai sus). Guvernul nu a contestat interferența cu drepturile de proprietate ale societății reclamante asupra celor șapte vehicule sechestrate (șase autoutilitare și un camion). Cu toate acestea, în ceea ce privește chioșcurile, acesta a susținut că respectivele active păreau să fie proprietatea unei alte societăți, care a încheiat chiar și contracte de cumpărare valabile pentru acestea (a se vedea punctele 12, 13 și 59 de mai sus). Curtea observă că, în conformitate cu contractele de leasing încheiate pentru chioșcuri, societatea reclamantă a rămas proprietarul acestora (a se vedea punctul 9 de mai sus). Mai mult, în urma nedeplinirii obligațiilor contractuale ale utilizatorului, societatea reclamantă a solicitat returnarea chioșcurilor (a se vedea punctul 11 de mai sus). De asemenea, Curtea observă că societatea reclamantă a notificat procurorului drepturile sale de proprietate asupra chioșcurilor puse sub sechestrul la 23 noiembrie 2010 (a se vedea punctul 18 de mai sus) și faptul că contractele de cumpărare menționate de Guvern au fost anulate în cadrul procedurilor judiciare (a se vedea punctul 26 de mai sus). Prin urmare, sechestrul reclamat poate fi considerat o atingere adusă dreptului societății reclamante de exercitare pașnică a drepturilor la proprietate în ceea ce privește cele șapte vehicule, precum și cele 779 de chioșcuri.

69. În plus, Curtea subliniază că Articolul 1 din Protocolul nr. 1 cuprinde trei reguli distincte: prima regulă, prevăzută în prima frază din primul alineat, are un caracter general și enunță principiul exercitării pașnice a dreptului la proprietate; a doua regulă, cuprinsă în a doua frază a primului alineat, acoperă lipsirea de proprietate și o supune anumitor condiții; a treia regulă, menționată în al doilea paragraf, recunoaște că Statele Contractante au dreptul să controleze utilizarea proprietății în conformitate cu

interesul general sau pentru a asigura plata impozitelor sau a altor contribuții sau penalități. Cele trei reguli nu sunt însă „distincte” în sensul de a nu fi legate. Regula doi și trei se referă la cazuri speciale de interferență cu dreptul de exercitare pașnică a dreptului la proprietate și, prin urmare, se va interpreta în lumina principiului general enunțat în prima regulă (a se vedea, printre multe autorități, *AGOSI împotriva Regatului Unit*, 24 octombrie 1986, § 48, seria A nr. 108, și *Centro Europa 7 S.r.l. și Di Stefano c. Italiei* [CG], nr. 38433/09, § 185, CEDO 2012).

70. Curtea observă că sechestrul asupra bunurilor dispus în cursul procesului penal este, în principiu, o măsură care constituie o restricție temporară a utilizării acestora, și nu implică un transfer de proprietate. Această linie de raționament a determinat Curtea să considere sechestrul ca o măsură de control al utilizării proprietății (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Forminster Enterprises Limited*, citată mai sus, § 63, și *Iordachescu c. României*, (dec.), Nr. 32889 / 09, §§ 37 și 38, 23 mai 2017; a se vedea, de asemenea, *a contrario*, *Andonoski c. Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei*, nr. 16225/08, § 30, 17 septembrie 2015 și *BKM Lojistik Tasimacilik Ticaret Limited Sirketi c. Sloveniei*, nr. 42079/12, § 38, 17 ianuarie 2017, în care un sechestrul a fost considerat ca reprezentând o privare de proprietate datorită naturii sale permanente, ceea ce a presupus un transfer concludent de proprietate, fără posibilitatea recuperării). Cu toate acestea, în cazul de față, măsura care afectează chioșcurile și autoutilitarele societății reclamante a durat aproape nouă ani și, chiar și după ridicarea acesteia, autoritățile nu au reușit să identifice activele și să le returneze societății reclamante. Mai mult, pentru camionul pretins a fi deținut de societatea reclamantă, zece ani mai târziu, situația continuă să fie incertă.

71. În aceste condiții, Curtea consideră că nu este necesar să ia o poziție clară cu privire la regula articolului 1 din Protocolul nr. 1 în temeiul căreia ar trebui să fie examinat cazul, deoarece principiile care guvernează problema justificării sunt, în mod substanțial, aceleași, implicând, așa cum o fac, legitimitatea scopului oricărei interferențe, precum și proporționalitatea acesteia și păstrarea unui echilibru echitabil (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Denisova și Moiseyeva c. Rusiei*, nr. 16903/03, § 55, 1 aprilie 2010).

(b) Conformitatea cu articolul 1 din Protocolul nr. 1

(i) Dacă atingerea/interferența a fost prevăzută de lege

72. Curtea reiterează faptul că articolul 1 din Protocolul nr. 1 necesită, mai ales, ca orice ingerință a unei autorități publice cu exercitarea pașnică a dreptului la proprietate să fie în conformitate cu legea: a doua frază din primul alineat autorizează privarea de proprietate numai „sub rezerva condițiilor prevăzute de lege”, al doilea paragraf dă dreptul statelor să controleze utilizarea proprietății prin aplicarea „legilor”. Mai mult, statul de drept, care este unul dintre principiile fundamentale ale unei societăți democratice, este inerent în toate Articolele Convenției. Rezultă că necesitatea de a stabili dacă s-a ajuns la un echilibru echitabil între cerințele interesului general al comunității și cerințele protejării drepturilor fundamentale ale individului devine relevantă numai după ce s-a stabilit că ingerințele în litigiu au respectat cerința legalității și nu au fost arbitrare (a se vedea *Beyeler c. Italiei* [CG], nr. 33202/96, § 108, CEDO 2000-I și *Iordachescu*, decizie citată mai sus, § 39, cu alte trimiteri).

73. Revenind la prezenta cauză, Curtea constată că sechestrul asupra proprietății societății reclamante a fost dispus în conformitate cu Articolele 241 și 25 din Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea fraudei, evaziunii fiscale și spălării banilor, Articolul 13 din Legea nr. 39/2003 privind combaterea criminalității organizate și a articolului 163 din vechiul CPP (a se vedea punctele 15, 16, 37, 38 și 33 de mai sus). În temeiul cadrului legal menționat mai sus, adoptarea de măsuri asigurătorii precum sechestrul era obligatorie pentru infracțiunile cercetate în cazul de față (a se vedea punctul 37 de mai sus). De asemenea, Curtea observă că sechestrul a fost justificat de necesitatea asigurării confiscării speciale ulterioare în vederea recuperării produselor infracțiunii și a garantării plății amenzii aplicate (a se vedea punctele 15 și 16 de mai sus). Dispozițiile privind confiscarea specială prevăzute la articolul 118 literele a) și e) din Codul penal în vigoare la momentul respectiv, au permis confiscarea bunurilor produse sau dobândite prin săvârșirea unei infracțiuni, cu alte cuvinte produsele din infracțiune, fără a specifica dacă acestea priveau numai bunurile aparținând făptuitorului (a se vedea punctul 38 de mai sus). Totuși, cu

privire la acest aspect, Curtea consideră, așa cum s-a menționat în mai multe rânduri, că nu este sarcina sa să ia locul instanțelor naționale și intră în primul rând în atribuțiile autorităților naționale, în special instanțele judecătorești, să interpreteze și să aplice dreptul intern (a se vedea, printre multe alte autorități, *Pine Valley Developments Ltd și alții c. Irlandei*, 29 noiembrie 1991, § 52, seria A nr. 222 și *S.C. Antares Transport S.A. și S.C. Transroby S.R.L. c. României*, nr. 27227/08, § 42, 15 decembrie 2015).

74. Pentru Curte, această problemă este strâns legată de întrebarea dacă s-a ajuns la echilibrul necesar între mijloacele folosite pentru sechestrarea activelor societății reclamante și obiectivele ce se doreau atinse. Prin urmare, Curtea consideră că nu este necesar să se stabilească dacă cadrul legal intern invocat în prezenta cauză poate constitui, *in abstracto*, o bază legală previzibilă pentru ingerința reclamată și va continua examinarea cauzei, orientându-se către întrebările: dacă ingerința a urmărit un scop legitim și dacă au existat garanții procedurale suficiente.

(ii) Urmărirea unui scop legitim

75. În ceea ce privește legitimitatea obiectivului urmărit de sechestrul atacat, Curtea observă că măsura făcea parte dintr-un cadru legislativ care vizează intensificarea luptei împotriva spălării banilor (a se vedea punctele 37-38 de mai sus). Sechestrul a implicat bunuri considerate de autorități ca fiind necesare pentru recuperarea produselor infracțiunii și pentru a asigura confiscarea ulterioară a acestora (a se vedea punctele 15, 16 și 19 de mai sus). Prin urmare, măsura sechestrului în speță a fost instituită în interes general pentru a se asigura că inculpații nu au beneficiat de utilizarea proprietății în cauză în detrimentul comunității (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Phillips c. Marea Britanie*, nr. 41087/98, § 52, CEDO 2001-VII). În concluzie, măsura urmărea un interes general a cărui importanță a fost deja subliniată în mai multe hotărâri ale Curții (a se vedea, de exemplu, *Raimondo c. Italiei*, 22 februarie 1994, § 30, seria A nr. 281-A; *Riela c. Italiei*, nr. 52439/99, 4 septembrie 2001; *Grifhorst c. Franței*, nr. 28336/02, §§ 92-93, 26 februarie 2009 și *Michaud c. Franței*, nr. 12323/11, § 123, CEDO 2012).

(iii) Proportionalitatea interferenței

76. Prin urmare, se pune întrebarea dacă, în circumstanțele cauzei, măsura a fost proporțională cu obiectivul urmărit; cu alte cuvinte, dacă s-a ajuns la un echilibru echitabil între cerințele interesului general și protecția dreptului societății reclamante la exercitarea pașnică a dreptului la proprietate, în special prin furnizarea de proceduri care să ofere societății reclamante o oportunitate rezonabilă de își prezenta cauza autorităților responsabile (a se vedea *AGOSI*, citată mai sus, § 55, seria A nr. 108, și *Arcuri c. Italiei* (dec.), nr. 52024/99, CEDO 2001-VII).

77. În ceea ce privește echilibrul necesar care trebuie stabilit între mijloacele folosite pentru sechestrul asupra activelor societății reclamante și obiectivul legitim menționat mai sus, Curtea constată că durata depunerii de către societatea reclamantă în acest sens a pus în discuție durata măsurii și absența controlului judiciar (a se vedea punctele 63-67 de mai sus).

78. Curtea a remarcat, în multe rânduri, că, deși articolul 1 din Protocolul nr. 1 nu conține cerințe procedurale explicite, procedurile judiciare referitoare la exercitarea pașnică a dreptului la proprietate trebuie să permită persoanei posibilitatea rezonabilă de a își prezenta cazul în fața autorităților competente în scopul contestării efective a măsurilor care interferează cu drepturile garantate de această dispoziție. Prin urmare, interferența cu drepturile prevăzute de Articolul 1 din Protocolul nr. 1 nu poate avea nicio legitimitate în absența unei proceduri contradictorii care să respecte principiul egalității armelor, permițând dezbaterea aspectelor importante pentru rezultatul cauzei. Pentru asigurarea respectării acestei condiții, procedurile aplicabile ar trebui luate în considerare dintr-un punct de vedere general (a se vedea *G.I.E.M. S.R.L. și alții c. Italiei* [CG], nr. 1828/06 și alții 2, § 302, 28 iunie 2018).

79. În speță, Guvernul a susținut că sechestrul a fost însoțit de garanții procedurale, întrucât societatea reclamantă a avut diverse oportunități de a își trimite cauza în fața unui organism independent, dar nu le-a utilizat (a se vedea punctele 60 și 61 de mai sus).

80. În primul rând, Curtea observă în ceea ce privește procedura prevăzută de articolul 504 din

vechiul CPP (articolele 538 și 539 din noul CPP) că din redactarea (a se vedea punctul 39 de mai sus) și interpretarea acestuia de către instanțele naționale, după cum se arată în exemplul prezentat de Guvern (a se vedea punctul 43 de mai sus), aceasta era o cale deschisă special pentru persoanele care au fost condamnate în mod greșit sau reținute în mod ilegal. În mod clar, nu era cazul societății reclamante.

81. În al doilea rând, Guvernul a susținut că societatea reclamantă a avut și posibilitatea de a solicita ridicarea sechestrului în temeiul articolului 957 § 1 din Codul de procedură civilă. Curtea constată, împreună cu societatea reclamantă, că Curtea Constituțională a explicat în decizia înaintată de Guvern (a se vedea punctul 44 de mai sus) că această posibilitate era deschisă unui suspect sau inculpat ale cărui bunuri au fost sechestrate și numai după ce a oferit o garanție suficientă, prin efectuarea unui depozit care să acopere întreaga valoare a datoriei, sau a plătit întreaga datorie. Totuși, societatea reclamantă nu era nici suspect, nici inculpat în procesul penal. Chiar presupunând că dispozițiile menționate anterior erau aplicabile societății reclamante, care nu era parte la procesul penal, Curtea observă că, pentru a putea solicita ridicarea sechestrului, ar fi trebuit să acopere datoria cauzată de infracțiunile cercetate. În aceste condiții, este îndoielnică posibilitatea considerării dispozițiilor de mai sus drept o oportunitate rezonabilă pentru societatea reclamantă de a contesta măsura confiscării.

82. De asemenea, Guvernul a susținut că societatea reclamantă ar fi putut solicita despăgubiri de la societatea N. sau de la cei acuzați în procesul penal. Cu privire la acest aspect, Curtea observă că toate exemplele prezentate de guvern în sprijinul acestui argument (a se vedea punctele 41 și 42 de mai sus) privesc cazuri care s-au aflat în faza de judecată, spre deosebire de cazul de față, în care niciun suspect nu a fost încă adus în fața instanțelor.

83. În cazul de față, sechestrul a fost dispus de procuror în cadrul procesului penal împotriva terților. Societatea reclamantă nu a fost parte la acea procedură și, în temeiul cadrului legal în vigoare la momentul adoptării sechestrului, nu putea contesta măsura în cauză în fața instanțelor (a se vedea punctele 20, 33 și 34 de mai sus). Este adevărat că în anul 2014 au intrat în vigoare noi dispoziții de drept penal care prevedeau posibilitatea de a contesta în instanță măsuri precum cea din speță (a se vedea punctul 35 de mai sus). Totuși, noile dispoziții au introdus și un termen pentru depunerea acestor plângeri (la trei zile de la adoptarea măsurii), iar Guvernul nu a prezentat niciun exemplu de jurisprudență în care instanțele interne au examinat, după 2014, plângeri împotriva măsurilor dispuse de procurori, în temeiul vechiului CPP, depuse de terți în cursul urmăririi penale. Hotărârea din 21 septembrie 2016 înaintată de Guvern privește un caz în care ancheta se încheiase și, prin urmare, nu este similar cu cazul de față (a se vedea punctul 42 de mai sus).

84. În sfârșit, Curtea reamintește că, în situațiile privind confiscarea, a reținut că o cerere de despăgubire împotriva făptuitorului presupunea o incertitudine suplimentară pentru un proprietar de bună credință, deoarece se putea constata că infractorul este insolubil. Nu s-a reținut că cererea de despăgubire oferă proprietarilor de bună credință o ocazie suficientă de a își prezenta cazurile în fața autorităților naționale competente (a se vedea *B.K.M. Lojistik Tasimacilik Ticaret Limited Sirketi*, citată mai sus, § 50, cu alte referințe). Caracterul general al argumentului prezentat de Guvern în cazul de față nu oferă o bază suficientă pentru Curte ca să se îndepărteze de constatările menționate anterior.

85. Având în vedere cele de mai sus, Curtea consideră că Guvernul nu a dovedit modul în care căile menționate mai sus ar fi putut oferi mecanisme reparatorii adecvate pentru reclamațiile societății reclamante. Rezultă că obiecția Guvernului cu privire la lipsa epuizării căilor de atac interne (a se vedea punctul 56 de mai sus) va fi respinsă.

86. De asemenea, Guvernul a susținut că, de vreme ce sechestrul a fost ridicat și nicio cerere de compensare nu a fost solicitată autorităților naționale, societatea reclamantă și-a pierdut statutul de victimă (a se vedea punctul 62 de mai sus). În acest sens, Curtea observă că sechestrul a fost dispus pentru prima dată în data de 22 iunie 2010 (a se vedea punctul 16 de mai sus) și a fost ridicat oficial pentru toate chioșcurile la 6 martie 2019 (a se vedea punctul 28 de mai sus). Așadar, a durat mai mult de opt ani și opt luni. Mai mult, potrivit societății reclamante (a se vedea punctele 30 și 67 de mai sus), chiar și după ridicarea măsurii, autoritățile nu au identificat bunurile în cauză și nu le-au returnat proprietarului de drept. De asemenea, nu a fost adoptată nicio decizie cu privire la camion, care, nici acesta, nu a fost

returnat societății reclamante. Pe parcursul întregii perioade, societatea reclamantă a fost lipsită de posibilitatea de a își folosi bunurile și / sau de a contesta sechestrul acestora în fața unei instanțe judecătorești și nicio dispoziție legală sau un exemplu de jurisprudență nu permite concluzia că ar fi putut să obțină despăgubiri pentru interferența cu dreptul său de proprietate (a se vedea punctul 85 de mai sus). Prin urmare, Curtea nu poate ajunge la concluzia că societatea reclamantă și-a pierdut statutul de victimă; de asemenea, rezultă că va fi respinsă obiecția Guvernului în această privință (a se vedea punctul 56 de mai sus).

87. Curtea recunoaște importanța efectuării de cercetări cu privire la suspiciunile de infracțiuni economice grave, ca în cazul de față, cu diligența corespunzătoare, pentru a se asigura că respectivele infracțiuni sunt evaluate corespunzător, iar procedurile încheiate optim. Cu toate acestea, pe baza considerațiilor menționate mai sus și ținând seama, în special, de durata sechestrării bunurilor aparținând societății reclamante și a valorii considerabile a acestor bunuri, precum și de lipsa posibilității de a contesta, în mod efectiv, măsura impusă în procedurile penale în care nu a fost parte, Curtea constată că nu a fost găsit un echilibru echitabil în cazul de față între interesul general al societății și interesele firmei reclamante, întrucât aceasta a fost obligată să suporte o povară excesivă (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Forminster Enterprises Limited*, § 77; *Denisova și Moiseyeva*, § 64; *B.K.M. Lojistik Tasimacilik Ticaret Limited Sirketi*, § 52, toate citate mai sus).

88. În consecință, a existat o încălcare a articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție.

II. PRESUPUSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 7 DIN CONVENȚIE

89. Societatea reclamantă s-a plâns că sechestrul asupra bunurilor sale a constituit o sancțiune aplicată fără bază în dreptul intern. A avut la bază articolul 7 din Convenție, al cărui prim paragraf prevede:

"Nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, în momentul săvârșirii, nu constituia o infracțiune potrivit dreptului național sau internațional. De asemenea, nu se poate aplica o pedeapsă mai severă decât aceea aplicabilă în momentul săvârșirii infracțiunii.."

90. Guvernul a respins ideea că măsura sechestrului ordonată de procuror în cadrul cercetării penale în cazul de față a fost o pedeapsă și a susținut că Articolul 7 nu era aplicabil.

91. Curtea reiterează faptul că noțiunea de „pedeapsă” din articolul 7 are un înțeles autonom. Pentru a face efectivă protecția oferită de acest articol, Curtea trebuie să își păstreze libertatea de a merge în spatele aparențelor și a evalua pentru sine dacă o anumită măsură se ridică în fond la o „pedeapsă” în sensul acestei dispoziții. Formularea articolului 7 § 1, a doua teză, indică faptul că punctul de plecare în evaluarea existenței unei „pedepse” este dacă măsura în cauză este impusă în urma unei decizii conform căreia o persoană este vinovată de o infracțiune. Cu toate acestea, trebuie luați în considerare și alți factori la fel de relevanți în această legătură, și anume natura și scopul măsurii în cauză; caracterizarea acesteia în conformitate cu dreptul național; procedurile implicate în adoptarea și implementarea măsurii; și gravitatea acesteia (a se vedea *G.I.E.M. S.R.L. și alții*, citate mai sus, §§ 210 și 211, și *Welch împotriva Regatului Unit*, 9 februarie 1995, §§ 27 și 28, Seria A nr. 307-A).

92. Curtea reiterează în plus jurisprudența sa bine stabilită, în sensul că, în cazurile care implică sechestrul și confiscarea proprietății reclamantilor în cadrul unei proceduri penale împotriva terților, o astfel de procedură nu se referă la o „acuzare penală” împotriva reclamantilor (a se vedea *Yildirim c. Italiei* (dec.), nr. 38602/02, CEDO 2003-IV; *Bowler International Unit c. Franței*, nr. 1946/06, § 67, 23 iulie 2009; și *AEI Investment Industry S.R.L. și alții împotriva României* [Comitet] (dec.), nr. 17910/15 și alte șase cereri, § 38, 11 februarie 2020).

93. În cazul de față, societatea reclamantă nu a fost niciodată acuzată sau găsită vinovată de vreo infracțiune de către instanțele române. În consecință, nu se poate concluziona că sechestrul în cauză în prezenta speță a implicat o constatare a vinovăției ca urmare a unei acuzații penale; prin urmare, nu a constituit o „pedeapsă” în sensul articolului 7 din Convenție (a se vedea, *mutatis mutandis*, *AEI*

Investment Industry S.R.L. și alții, § 38 și *Yildirim*, decizii citate mai sus). Prin urmare, această dispoziție nu se aplică în cazul de față.

94. Rezultă că această plângere este incompatibilă *ratione materiae* cu dispozițiile Convenției și va fi respinsă în temeiul articolelor 35 §§ 3 și 4 din Convenție.

III. APLICAREA ARTICOLULUI 41 DIN CONVENȚIE

95. Articolul 41 din Convenție prevede:

"Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a Protocoloalelor sale și dacă dreptul intern al Înaltei Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă."

96. Societatea reclamantă a solicitat următoarele sume ca daune materiale:

- 2.337.000 EUR reprezentând valoarea celor 779 de chioșcuri, astfel cum rezultă dintr-un raport de evaluare contabil;

- 199.920 EUR, reprezentând valoarea celor șase autoutilitare, rezultată din facturile de achiziție;

- 38.000 EUR reprezentând valoarea camionului, astfel cum rezultă din factura de achiziție.

97. Societatea reclamantă a solicitat, de asemenea, 10.000 EUR ca daune morale. În plus, a solicitat 7.500 EUR costuri și cheltuieli efectuate în cadrul procedurii în fața Curții și a prezentat facturi în sprijinul acestei cereri.

98. Societatea reclamantă și-a exprimat în sfârșit disponibilitatea de a ajunge la un acord cu Guvernul pârât.

99. Guvernul a considerat că cererea societății reclamante este excesivă, nejustificată și a transmis că simpla constatare a unei încălcări ar constitui despăgubire suficientă pentru orice prejudiciu suferit. În plus, au solicitat Curții să ramburseze doar costurile și cheltuielile care au fost efectiv și neapărat suportate și sunt rezonabile cu privire la cuantumul.

100. Având în vedere circumstanțele cazului, Curtea consideră că problema aplicării articolului 41 din Convenție nu este gata pentru decizie. În consecință, va amâna chestiunea în totalitate și va soluționa procedura ulterioară, ținând cont de posibilitatea încheierii unui acord între statul pârât și societatea reclamantă (articolul 75 § 1 din Regulamentul Curții - a se vedea, de exemplu și *mutatis mutandis*, *G.I.E.M. S.R.L. și alții*, citată mai sus, § 324). Curtea invită Guvernul și societatea reclamantă să o notifice, în termen de șase luni de la data la care hotărârea devine definitivă, în conformitate cu articolul 44 § 2 din Convenție, cu privire la orice acord pe care îl pot încheia.

PENTRU ACESTE MOTIVE, ÎN MOD UNANIM, CURTEA,

1. *Examinează pe fond* obiecțiile prealabile ale Guvernului cu privire la neepuizarea căilor de atac și la pierderea statutului de victimă și le respinge;
2. *Declară* admisibilă plângerea în temeiul articolului 1 din Protocolul nr. 1 și inadmisibil restul cererii;
3. *Reține/Consideră* că a existat o încălcare a articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție;
4. *Consideră* că problema aplicării articolului 41 nu este gata pentru decizie; prin urmare,
 - (a) amână în totalitate respectiva chestiune;
 - (b) invită Guvernul și societatea reclamantă să notifice Curții, în termen de șase luni de la data la care hotărârea devine definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 din Convenție, observații scrise cu privire la acest aspect și, în special, cu privire la orice acord la care ar putea ajunge;
 - (c) amână procedura ulterioară și delegă președintelui Camerei puterea de a o soluționa, dacă este

cazul.

Adoptată în limba engleză și notificată în scris la 21 iulie 2020, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 din Regulamentul Curții.

Hasan Bakirci
Grefier adjunct

Yonko Grozev
Președinte

WWW.LUMEAJUSTITIEI.RO